

ДО ЮВІЛЕЮ С.Я. ОЛЬГОВСЬКОГО

5 січня 2012 р. виповнилося 60 років від дня народження завідувача кафедри історії України та музеєзнавства Київського національного університету культури і мистецтв професора Сергія Яковича Ольговського. Сергій Якович народився в 1952 р. у Чернігові в родині військового. Вищу освіту здобув на історичному факультеті Ніжинського державного педінституту (1969—1974 рр.). Під час навчання в інституті Сергій Якович захопився археологією, був у захваті від першої археологічної практики під керівництвом К.М. Гупало. Ще б пак! Розкопки провадили на Контрактовій площі по трасі будівництва Київського метрополітену. На 10-метровій глибині майже в первинному стані була відкрита давньоруська садиба: добре збережений зруб, паркан з дерев'яних дощок, глиняна піч, численні побутові речі — все це вразило юнака. Подібні знахідки були відомі на той час тільки у Новгороді. Археологія стала сенсом його життя. Щорічні археологічні експедиції на різних пам'ятках додавали досвіду молодому археологу. В 1973 р. він брав активну участь у роботах Вищетагарасівської експедиції на Дніпропетровщині, де познайомився зі степовими курганними культурами доби бронзи та скіфськими поховальними пам'ятками. Його перша наукова публікація (1974 р.) пов'язана з курганами. В 1975—1976 рр. Сергій Якович очолив Черкаську курганну експедицію та досліджував пам'ятки доби бронзи та скіфського часу.

У 1976 р. С.Я. Ольговський вступив до аспірантури Інституту археології АН СРСР, але відразу потрапив до лав радянської армії. Після повернення він продовжив навчання в аспірантурі в Москві. Його науковим керівником був видатний вчений, один із засновників спектрального аналізу в СРСР нині член-кореспондент РАН Є.М. Черних. Спількування з провідними археологами країни (Н.В. Риндіною, Б.О. Ри-

баковим, М.Я. Мерпертом, Г.А. Кошеленком та ін.) вплинули на формування світогляду та наукових інтересів молодого вченого. Він спеціалізувався в спектральному аналізі стародавніх металевих речей і став фахівцем з давньої металургії та металообробки скіфо-античного часу. В березні 1982 р. Сергій Якович успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Кольорова металообробка античних міст Північно-Західного Причорномор'я». С.Я. Ольговський повернувся до Києва і став науковим співробітником відділу фізико-хімічних методів в археології Інституту археології НАН України. Його радо зустріла молодь Інституту, де він одразу бере активну участь у діяльності Ради молодих вчених, а також активно працює в експедиціях, зокрема Березанській експедиції (1981), Кам'янській (1981—1982), а 1985 р. очолює експедицію «Гіпаніс», працює зі студентами на Лохвицькому городищі на Полтавщині (1993), на античному поселенні Бейкуш на Миколаївщині тощо.

В 1986 р. С.Я. Ольговський перейшов на роботу на кафедру історії Київського національного університету культури і мистецтв. Саме в університеті вповні розкривається педагогічний талант С.Я. Ольговського. Він розробляє фундаментальні курси «Історія України», «Археологія України», «Етнографія України» та ін., стає одним з найулюбленіших викладачів. Близкучий лектор, він неодноразово закінчував заняття під бурхливі оплески слухачів. Від 1998 р. С.Я. Ольговський очолює з незначними перервами кафедру історії України та музеєзнавства, у 2002—2003 рр. працював доцентом кафедри археології та музеєзнавства історичного факультету Київського державного університету ім. Т. Шевченка.

Сергій Якович має учнів. Під його керівництвом вісім молодих дослідників стали кандидатами історичних наук. Вражає розмаїття тематики їхніх досліджень: історія київських печерних середньовічних монастирів, реконструкція витоків світогляду середньовічного населення України, специфіка етнічних культур і розвиток музейних установ Криму, обробка кольорового металу за доби бронзи степової правобережної України, дослідження соціо-культурних аспектів української грошової системи, кобзарський рух в Україні у 16—19 ст., архетипові явища в українській весільній обрядності. Навіть пере-

лік тематики захищених дисертацій його учнів свідчить про різнобічну та глибоку ерудованість С.Я. Ольговського. 2008 р. Сергію Яковичу присвоєно звання професора.

С.Я. Ольговський — автор понад 100 наукових праць. З-поміж них — монографія «Скифоантична металлообработка архаического времени» (2005; друге перероблене та доповнене видання — 2011), навчальний посібник «Античні держави Північного Причорномор'я» (2007), науково-популярна книжка про скіфське військо «Володарі степу» (2010). Його висновки щодо рівня та особливостей розвитку обробки кольорових металів в античних містах Північного Причорномор'я та у скіфів позитивно сприйняті науковим загалом. Сергій Якович не обмежується лише проблемами скіфознавства та антикознавства, вчений цікавиться питаннями династичної історії київських князів, біографіями визначних археологів минулого, металургії доби бронзи.

С.Я. Ольговський — талановитий організатор. Очолювана ним кафедра одна з найкращих в університеті культури. Дружній колектив кафедри докладає багато зусиль для виховання високоосвічених фахівців-музеєзнавців.

Сергій Якович зустрічає своє 60-річчя сповнений сил, творчої енергії. Він щасливий батько двох доньок і дідуся, має двох онуків.

Ю.М. КЛЮЧКО, С.Ж. ПУСТОВАЛОВ

3 НАУКОВОГО ЖИТТЯ 2011 р.

У 2011 р. на півдні нашої країни відбулося чимало цікавих і представницьких наукових форумів з археологічної проблематики.

11—13 березня 2011 р. на історичному факультеті Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова відбулися ІХ наукові читання пам'яті визначного вченого професора П.Й. Каришковського, цього разу приурочені до 90-річчя від дня його народження.

Головою Оргкомітету з підготовки цього наукового свята була завідувач кафедри істо-

рії стародавнього світу та середніх віків, к. і. н. І.В. Немченко. Збірник матеріалів Читань уміщує 83 статті 98 авторів з України, Росії, Молдови, Румунії та Польщі¹, що стосуються актуальних проблем археології, нумізматики, епіграфіки Надчорноморщини, а також різних аспектів античної та середньовічної історії, історіографії, документалістики тощо.

¹ Древнее Причерноморье. Гл. ред. И.В. Немченко. — Одесса: ФЛП «Фридман А.С.», 2011. — Вып. ІХ.